

ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ

ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ, 31 ਅਕਤੂਬਰ 2025

ਇੱਕ ਫੀਸਦੀ ਅਮੀਰ ਮਚਾ ਰਹੇ ਤਬਾਹੀ

ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਜੇਮਜ਼ ਵਾਟ ਨੇ ਚਾਹ ਦੀ ਕੋਤਲੀ ਤੋਂ ਉਠਦੇ ਢੱਕਣ ਪਿੱਛੇ ਭਾਫ਼ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਖੀ। ਇਸੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਸਟੀਮ ਇੰਜਣ ਬਣਿਆ। ਫਿਰ ਦੌੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ-ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਪਤ ਦੀ। ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਲਈ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਈਧਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪਈ। ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਨੇ ਬਸਤੀਵਾਦ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਤਾਕਤਵਰਾਂ ਨੇ ਕਮਜ਼ੋਰਾਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਇਆ। ਦੋ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗਾਂ ਹੋਈਆਂ, ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕ ਮਰੇ। ਹਵਾਸ ਨੇ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਮੱਥਾ ਗਰਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਦੀ ਗਰਮੀ ਵੀ ਵਧੀ। 1750 ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ 13.5 ਡਿਗਰੀ ਸੈਂਟੀਗਰੇਡ ਸੀ। 1750 ਤੋਂ 1850 ਤੱਕ ਸਿਰਫ਼ 0.2 ਡਿਗਰੀ ਸੈਂਟੀਗਰੇਡ ਵਧਿਆ। 1850 ਤੋਂ 2025 ਤੱਕ 1.2 ਡਿਗਰੀ ਸੈਂਟੀਗਰੇਡ ਹੋਰ ਵਧ ਗਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੋਲਾ, ਤੇਲ ਤੇ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। 2050 ਤੱਕ ਧਰਤੀ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ 15 ਡਿਗਰੀ ਸੈਂਟੀਗਰੇਡ ਹੋਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲੱਖਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਦੋ ਸੌ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨਸਾਨ ਨੇ ਜੰਗਲ ਦੇ ਜੰਗਲ ਕੱਟ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਧਰਤੀ ਦਾ ਫੇਫੜਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਮੇਜ਼ਨ ਜੰਗਲ ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ 9 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ 60 ਫੀਸਦੀ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਵਿੱਚ ਹੈ। 67 ਲੱਖ ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ, ਭਾਰਤ ਨਾਲੋਂ ਦੁੱਗਣੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜੰਗਲ ਹੈ। ਇਹ ਜੰਗਲ ਕਾਰਬਨਡਾਇਆਕਸਾਈਡ ਸੌਕ ਕੇ ਆਕਸੀਜਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ 20 ਫੀਸਦੀ ਨਵੀਂ ਆਕਸੀਜਨ, ਸਾਡੇ ਸਾਹ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਇੱਥੇ ਹੀ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਪਰ 2025 ਤੱਕ ਇਹ ਜੰਗਲ 20 ਫੀਸਦੀ ਕੱਟ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। 25 ਫੀਸਦੀ ਹੋਰ ਕੱਟਿਆ ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਧਰਤੀ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਵਧਣਾ ਮੌਸਮ 'ਚ ਆ ਰਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕਾਰਨ ਗਰਮੀ ਇਸ ਕਦਰ ਵਧਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੌਕਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੂੰਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਹੜ੍ਹ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਲੱਖਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬੁਝਦੀ ਨਹੀਂ। ਇਕੱਲੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਅੱਗ ਨਾਲ 2025 ਵਿੱਚ 61 ਅਰਬ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਸਮ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਕਾਰਬਨ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼। ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਬਨਡਾਇਆਕਸਾਈਡ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕੌਣ ਹੈ? ਕਲਾਈਮੇਟ ਇਨਇਕੁਐਲਿਟੀ ਰਿਪੋਰਟ-2025 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਮੀਰ ਲੋਕ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹਨ। ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਇੱਕ ਫੀਸਦੀ ਅਮੀਰ (7 ਕਰੋੜ) 15 ਫੀਸਦੀ ਕਾਰਬਨਡਾਇਆਕਸਾਈਡ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਜੈੱਟ, ਵੱਡੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਏ ਸੀ, ਫਰਿਜ਼ ਇਹ ਕਾਰਬਨ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਕਾਰਬਨ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ੇਅਰ ਖਰੀਦਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਕੋਲਾ ਜਲਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਫੀਸਦੀ ਅਮੀਰਾਂ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਨਾਲ 41 ਫੀਸਦੀ ਕਾਰਬਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਮੀਰ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਨਾਲੋਂ 680 ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਕਾਰਬਨ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਯਾਨੀ ਕਿ ਅਮੀਰੀ ਧਰਤੀ ਦਾ ਸੰਕਟ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਮੀਰਾਂ ਨੇ ਆਦਤਾਂ ਨਾ ਸੁਧਾਰੀਆਂ ਤੇ 2050 ਤੱਕ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ 2 ਡਿਗਰੀ ਸੈਂਟੀਗਰੇਡ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਸੱਚ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਡੇਢ ਕਰੋੜ ਹੋਰ ਮੌਤਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਢੇ 12 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਵਿਸ਼ਵ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪਰ ਅਮੀਰ ਤਾਂ ਚੰਨ 'ਤੇ ਬਸਤੀਆਂ ਵਸਾਉਣ ਦੇ ਸੁਫਨੇ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਂਜ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ ਨਹੀਂ, ਇਨਸਾਨ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਘੁੰਮਦੀ ਰਹੇਗੀ, ਇਨਸਾਨ ਡਾਇਨਾਸੌਰ ਵਾਂਗ ਲੁਪਤ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਕਥਨ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ-ਧਰਤੀ ਸਭ ਦੀ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸਭ ਦਾ ਲਾਲਚ ਨਹੀਂ।

ਹਿੰਦੁਤਵੀ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ, ਏਜੰਸੀਆਂ ਤੇ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਦਾ ਹੱਲਾ

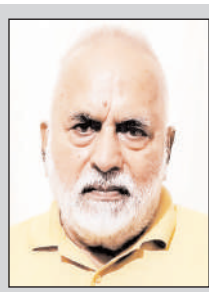
ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਭਾਰਤ 'ਚ ਧਾਰਮਿਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਮਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਛਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਹਾਕਮ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਵਿਤਕਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਲਗਾਤਾਰ ਚਰਚਾ ਹੁੰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਉਂ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਘਾਤਮਕ (ਫੈਡਰਲ) ਢਾਂਚੇ ਤੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਸਰਕਾਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵੀ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਦੀ ਟੋਚੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਰੁੱਧ ਜਮਹੂਰੀ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕਿਤੂ-ਪੱਤੂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਾਲ 1925 'ਚ ਹੋਂਦ 'ਚ ਆਏ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਮਿਧ ਸੇਵਕ ਸੰਘ (ਆਰ ਐੱਸ ਐੱਸ) ਨੇ 15 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਕਦੀ ਵੀ ਦਿਲੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਆਰ ਐੱਸ ਐੱਸ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ 'ਚ ਉਦੋਂ ਪੂਰਨ ਆਜ਼ਾਦ ਦੇਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਇੱਥੇ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਧਰਮ ਦਾ ਰਾਜ, ਭਾਵ ਹਿੰਦੂਵਾਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰ ਕਾਇਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਥਾਂ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਤਰਜ਼ ਦਾ ਗੈਰ ਲੋਕਰਾਜੀ, ਮਨੁੱਵਾਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਤਰਜ਼ਮਾਨੀ ਕਰਦਾ ਨਵਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ 'ਚ ਧਾਰਮਿਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜਾਂ ਫਿਰ ਦੇਸ਼ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦਾ ਫਤਵਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜੋਕੇ ਸੰਵਿਧਾਨ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਤੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰੱਖਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਆਰ ਐੱਸ ਐੱਸ ਦੇ ਨੇਤਾ ਅਨੇਕਾਂ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਆਜ਼ਾਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਜ਼ਿਆਦਤੀਆਂ ਤੇ ਵਿਤਕਰਿਆਂ ਦੀ ਲੰਮੀ ਸੂਚੀ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ 'ਚ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਸਮਿਆਂ 'ਤੇ ਹੋਏ ਵਿਰੁੱਧ ਫ਼ਸਾਦਾਂ 'ਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਹਿੰਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਗੋਧਰਾ ਰੇਲ ਕਾਂਡ ਦੀ ਪਿੱਠਭੂਮੀ 'ਚ ਸਾਲ 2002 'ਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਫਨਾਕ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੰਸਾ ਇਸ ਆਮਾਨਵੀ ਵਰਤਾਰ ਦੀ ਉੱਘੜਵੀਂ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਇਉਂ ਹੀ ਸਾਲ 1984 'ਚ ਵੇਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਸਿੱਖ ਅੱਗ ਰੱਖਿਆ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘਿਟਾਜਨਕ ਕਤਲ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਕੌਮੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਗਾਂ 'ਚ ਗਿਣ-ਮਿਥ ਕੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਨਰਸੰਘਾਰ ਵਰਗੇ ਡਰਾਉਣੇ ਤੇ ਅਸੰਭਵਿਧ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੀ ਵਾਪਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਮੁੱਦਿਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨਾ, ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਵੰਡ ਕਰਨੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਇਲਾਕੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਜਾਂ 'ਚ ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਥਾਂ ਦੇਣਾ ਆਦਿ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਹੱਲ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਸੂਬੇ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਮਸਲਿਆਂ ਵਜੋਂ

ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਲ 2014 'ਚ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਆਰ ਐੱਸ ਐੱਸ, ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਵਿਗ ਭਾਜਪਾ ਰਾਹੀਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਇਕ ਬੁਨਿਆਦੀ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਉਹ ਰਾਜਸੀ ਧਿਰ ਆਣ ਬੈਠੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮ 'ਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਦੀ ਥਾਂ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਧਿਰ ਨੇ 1925 'ਚ ਆਪਣੀ ਕਾਇਮੀ ਸਮੇਂ ਹੀ ਤੈਅ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਮਲਾਵਰ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤ 'ਚ ਆਏ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਜਾਂ ਅੰਤ ਨੀਵੇਂ ਪੱਧਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭੇਗਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਕ ਧਰਮ ਆਧਾਰ 'ਹਿੰਦੂਵਾਦੀ' ਦੇਸ਼ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੰਘ 'ਚ ਅੱਗੇ ਵਧਦਿਆਂ ਮੋਦੀ ਦੇ ਲੰਘੇ 11 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਮੁਸਲਿਮ ਵਿਰੋਧੀ ਏਜੰਡਾ ਸੈੱਟ ਕਰਕੇ ਇਹ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਿਰਜਣ ਲਈ ਘਾਤਕ ਹੱਲਾ ਵਿੱਢਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ 'ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਹੈ'। ਆਰ ਐੱਸ ਐੱਸ ਨੇ 'ਘੁਸਪੇਠੀਏ', 'ਦੇਸ਼ ਧ੍ਰੋਹੀ' 'ਜੇਹਾਦੀ', 'ਅੰਤਵਾਦੀ' ਆਦਿ ਝੂਠੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾ ਕੇ ਸਮੁੱਚੇ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਨਿੰਦਣ 'ਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਆਰ ਐੱਸ ਐੱਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਖ਼ੁਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ 'ਹਜ਼ੂਮੀ ਹਿੰਸਾ' ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵੀ ਹੱਜ਼ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਤੂਤ 'ਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਿਜਲਈ ਮੀਡੀਏ, ਨਿਆਂ ਪਾਲਕਾ ਤੇ ਰਾਜਕੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਅੰਗਾਂ ਨੇ ਵੀ 'ਭਰਪੂਰ ਯੋਗਦਾਨ' ਪਾਇਆ ਹੈ। 'ਸੰਘੀਆਂ' ਵੱਲੋਂ ਈਸਾਈ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਵੀ ਵੇਰ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹੋ ਨਹੀਂ ਸੰਘੀ ਗੁੱਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਵੀ ਲੁਕਵਾਂ ਨਫ਼ਰਤੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿੱਢਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਰਾਜਸੀ-ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਚ ਸੰਘੀ ਏਜੰਡਾ ਦੀ ਘੁਸਪੇਠ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਤੇ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੇ ਦਲਿਤ ਵਸੋਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬਾਲਮੀਕੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਲਾਲਚ ਤੇ ਲਾਗਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਭਾਜਪਾ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਢੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਉਚੇਚਾ ਨੱਟ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਵਾਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸੂਦਰਾਂ ਤੇ ਕਥਿਤ ਨੀਵੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਧਾਰਮਕ ਸਥਾਨਾਂ 'ਚ ਦਾਲਸ਼ ਹੋਣ, ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਾਂਝੇ ਸਮਸ਼ਾਨਘਾਟਾਂ 'ਚ ਮਿਤਰਾਂ ਦਾ ਅੰਤਮ ਸਸਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਵਰਜਦੀ ਹੈ। ਉਸੇ ਮਨੁੱਵਾਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਕੱਟੜ ਮੁੱਦਈ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਕਬਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਥਿਤ ਨੀਵੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਬਣਵਾ ਕੇ ਦੇਣ, ਮੁਫ਼ਤ ਧਾਰਮਕ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਤੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁਲੰਭਨਾਂ ਨਾਲ ਭੁਚਲਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਿਆਸੀ

ਮੰਗਤ ਰਾਮ ਪਾਸਲਾ

ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਿਚਲੇ ਸੱਤਾ ਦੇ ਭੁੱਖ ਤੇ ਮਾਇਆ ਦੇ ਲੱਡੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਤੇ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦਾ ਡਰ ਦਿਖਾ ਕੇ ਭਾਜਪਾ 'ਚ ਸ਼ਰਨ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਤੀਤ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਨੀਤੀਆਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਾਰਿਆਂ ਸਦਕਾ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਨਾਮ ਹੋਏ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਧਰਮੀ ਹੀ ਅੱਜ ਕਾਫ਼ੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਪ੍ਰੰਤੂ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਧੜੇ ਨਾਲ ਰਾਜਸੀ ਗੱਢ-ਤੁੱਪ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਅਜੇ ਵੀ ਤਿਆਗਿਆ ਨਹੀਂ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਤਾਰਾ ਜਿੱਥੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਲਈ ਖਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੇ ਜ਼ੁਬਾਨ ਵਿਰੋਧ ਤੇ ਨਾਬਰੀ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਵੱਲ ਵੀ ਸੋਧਤ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਤਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜੇਕਰ ਜਨ-ਸਾਧਾਰਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਸਾਵਧਾਨ ਨਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਭਿਆਨਕ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈਣੇ ਹਨ।

ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇ ਨਜ਼ਰ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਭਟਕਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚੇਤ ਰਹਿਣ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ 'ਚ ਬੰਦੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ। ਸਾਲ 1978 'ਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਅਨੁਆਈਆਂ ਤੇ ਨਿਰੋਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਖੂਨੀ ਝੜਪ ਬਾਰੇ ਜੇਕਰ ਅੱਜ ਧੀਰਜ ਤੇ ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ ਆਪਾ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਖਿਆ ਹੀ ਸਾਝ ਪੰਜਵੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਟਕਰਾਅ ਨਾ ਕੇਵਲ ਬੇਲੋੜਾ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵੀ ਖਿਲਾਫ਼ ਸੀ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਸ਼ਾਤਰ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਘੜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਤਾਂ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਵੀ ਛੁਪਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਮਿਆਰੀ ਬੋਲ-ਕੁਬੋਲ ਸਮਾਜ 'ਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਲਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਧਾਰਮਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਰ ਰਾਜਸੀ ਹਮਲਿਆਂ, ਜਿਸਮਾਨੀ ਹਿੰਸਾ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਪਰਤਾੜਨਾ ਸਹਾਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਲ 1977 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਖੱਬੀਆਂ-ਜਮਹੂਰੀ ਤਾਕਤਾਂ ਲੁਟੇਰੀਆਂ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਜਨ-ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ 'ਚ ਕੁੱਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਜਨ-ਸਾਧਾਰਨ ਦੇ ਮਨਾਂ 'ਚ ਵੀ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈਣ ਦਾ 'ਨਵਾਂ ਚਾਅ' ਉਗਮ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਸੁਵੱਲਾ ਵਰਤਾਰਾ ਉਦੋਂ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਫੜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ 1978 ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਖੂਨੀ ਕਾਂਡ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਦੂਜੇ ਕਈ ਐਸੇ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਿਆਸੀ

ਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਿਰਜੇ ਗਏ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਵਸਥਾ 'ਚ ਨਦਾਰਦ ਸਨ। 'ਸਿੱਖਾਂ' ਨਾਲ ਪੱਕੋਗੀ, ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ' ਵਰਗੇ ਨਾਅਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ 'ਚ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ। ਇਹੋ ਨਾਅਰੇ ਅੱਗੋਂ ਜਾ ਕੇ 'ਵੱਖਰੇ ਸਿੱਖ ਰਾਜ' ਯਾਨਿ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਦੀ ਮੰਗ ਨਾਲ ਇਕ-ਮਿੱਕ ਹੋ ਗਏ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਸ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਚ ਸਧਾਰਨ ਸਿੱਖ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਅਰਿਆਂ ਪਿੱਛੇ ਲੁਕੇ ਖਤਰਿਆਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਛਾੜਯੋਤਾਂ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਸਿੱਖ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਦਾ ਸੇਕਲਪ ਹੀ ਖੋਜਦੇ ਸਨ।

ਕੀ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ ਜਾਂ ਵੱਡੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਾਲਿਸਤਾਨ (ਵੱਖਰੇ ਸਿੱਖ ਰਾਜ), ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਤਾਂ 'ਚ ਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲਾਭਕਾਰੀ, ਦੀ ਮੰਗ ਦਾ ਤਰਕਸੰਗਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ? ਇਹ ਰਾਜਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਮੁੱਢ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਇਕ ਪਿਛਾਪੜੀ ਨਾਅਰਾ ਹੈ, ਜੋ ਲੋਕ ਰਾਜੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਦੇ ਸੇਕਲਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਮਲੋਲ ਸੁੱਟੇਗਾ। ਕੀ ਸਾਲ 1978 'ਚ ਵਿਸਾਖੀ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਖੂਨੀ ਝੜਪ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰ ਅਬਾਹ ਭਰੋਸਾ ਤੇ ਮੁਹੱਬਤ ਨਹੀਂ ਸੀ? ਕੀ ਆਮ ਲੋਕ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਔਰਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਸੰਗ ਸਫਰ ਕਰਦਿਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ 'ਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦੇ? ਕੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਾਕੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵਾਂਗ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਰਵ ਉੱਚ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ? ਕੀ ਧਰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤਹਿਤ 1947 'ਚ ਹੋਈ ਪਾਰਿਸ਼ਾਦਨ ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਲਈ ਅੱਜ ਇਕ ਸਰਾਪ ਸਿੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ? ਕੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਇਲਾਕੇ 'ਪੰਜਾਬ' 'ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ 'ਰੀਪੇਅਰਨ ਅਸੂਲ' ਮੁਤਾਬਕ ਨਿਆਈਂ ਵੰਡ ਕਰਨ ਤੇ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੇ ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਜਾਂ 'ਚ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਸਥਾਨ ਦੇਣ ਵਰਗੀਆਂ ਮਗਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਬੰਧਤ ਹਨ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ? ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਤੇ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ-ਰਾਜਸਾਧਨਾਂ 'ਚ ਵੱਸਦੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਲੋੜ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੀ ਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਬਾਰੇ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ, ਜੋ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਕਮ ਕਰਦਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਇਕਜੁੱਟ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਨ ਹਮਾਇਤ ਹਾਸਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(ਬਾਕੀ ਕੱਲ੍ਹ)

ਸੰਪਰਕ : 98141-82998

...ਜਦੋਂ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਪਰਵਾਰ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਚਾਨਣ 'ਚ ਲਿਆਂਦਾ

ਅੱਜ ਦਾ ਯੁੱਗ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਯੁੱਗ ਹੈ, ਵਿਗਿਆਨ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਗਿਣਨਯੋਗ, ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੰਚਾਰ, ਆਵਾਜਾਈ, ਮਨੋਰੰਜਨ, ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜਾਂ ਦੀ ਖੋਲੋਂ-ਖੋਲੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਵਾਰੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜਾਂ, ਕਾਬਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਲੈ ਲਵੋ, ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖਣ, ਸੁਣਨ ਲਈ ਦੋ ਗਿਆਨ ਇੰਦਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਕੰਨ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਾਂਝ ਦਿਲ-ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਛੇਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਕਸਰ ਕਾਰਪੋਰੇਟ, ਸਰਮਾਏਦਾਰ, ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਘਰਾਣੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ, ਤਕਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਵਰਤਦੇ ਹਨ ਤੇ ਅੰਧ- ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਫੈਲਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਲੈ ਲਵੋ, ਚੈਨਲਾਂ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਬਹੁਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਸਲੀਅਤ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਦੂਰ, ਅਸਲੀਲਤਾ ਤੇ ਮਨਘੜਤ, ਗੈਰ-ਵਿਗਿਆਨਕ, ਅਰਥਹੀਣ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਡਾ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸੋਚਣ ਵੰਗ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸੁਣਾਈ ਗੱਲ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਛੇਤੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਦਿ ਵਿਗਿਆਨਕ ਗੁਣ ਪੱਖੀ ਭੰਨੂ ਹਨ।

ਮੈਂ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਲਹਿਰਾਗਾਂਗਾ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਜੋੜੇ ਦੇ 7-8 ਕੁੜੀਆਂ ਮਗਰੋਂ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਦੋ ਕੁਮਾਰੀਆਂ ਮਗਰੋਂ ਮੁੰਡਾ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਤੋਂ

ਦਵਾਈਆਂ ਲਈਆਂ, ਪਰ ਮੁੰਡਾ ਠੀਕ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਮੁੰਡਾ ਗੰਭੀਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ। ਪਰਵਾਰ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਆ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀਆਂ- ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਓਪਰੀ ਕਰ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਡੇਰੇ ਵਾਲਾ ਜਿਜ਼ਾ ਪੁੰਡਾਂ ਕੱਢਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਪੁੰਡ ਕਢਵਾ ਕੇ ਲਿਆਵੋ। ਅਤਿ ਗੰਭੀਰ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਹ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਕੋਲ ਪੁੰਡ ਕਢਵਾਉਣ ਗਏ।

ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਉਥੇ ਆਖ਼ਰੀ ਸਾਹ ਲਿਆ। ਅਖੰਤੀ ਸਿਆਣੇ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਤੁਹਾਡੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਫਲਾਣੇ ਸਿਆਣੇ ਨੇ ਜਾਨ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਗੁਆਂਢੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਦਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਰਵਾਰ ਦੇਨਾ ਲਾਈਲੰਗ, ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ, ਵਹਿਮੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਖੰਤੀ ਸਿਆਣੇ ਦੀ ਕਹੀ ਇਸ ਸ਼ਰਾਰਤਖ਼ੋਈ, ਝੂਠੀ ਮਨਘੜਤ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵੀ ਇੱਕ ਦਮ ਸੱਚ ਮੰਨ ਲਿਆ। ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਡੇਰੇ-ਪੀੜੇ ਪਰਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਉਸ ਅਖੰਤੀ ਸਿਆਣੇ ਕੋਲ ਗਏ, ਬਿਨਾਂ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦਰੱਖਤ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ। ਦਰੱਖਤ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਹਿੰਦੇ-ਸਾਡੇ ਜਵਾਕ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈ ਕੇ ਤੂੰ ਫਲਾਣੇ ਪਿੰਡ ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ ਕਿਉਂ ਦਵਾਇਆ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ- ਮੈਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪਤਾ, ਮੈਂ ਸੱਚ ਬੋਲਦਾ ਹਾਂ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਜੁੱਤੀ ਟੰਗ ਦਿੱਤੀ। ਆਖ਼ਰ ਉਸ ਨੇ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗ ਕੇ ਜਾਨ ਬਚਾਈ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਾਤੀ ਦੇ

ਮਾਸਟਰ ਪਰਮਵੰਦ

ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਇਕੱਠ ਕੀਤਾ। ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਝਗੜਾ ਵਧ ਗਿਆ। ਦੋ ਫਿਰਗੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਮਸਲਾ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਕੋਲ ਆ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਦੋ-ਹਮ ਪੇਸ਼ਾਵਰਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਰੋਜ਼ੀਜ਼ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਅਖੰਤੀ ਸਿਆਣੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਇੱਕ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾ

ਸੀ, ਦੂਜਾ ਆਪਣੇ ਘਰ। ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਕਰਦੇ ਸੀ, ਕਹਿ ਲਵੇ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਲੱਗਦੇ ਸੀ। ਪਹਿਲਾ ਅਖੰਤੀ ਸਿਆਣਾ ਮੌਕੇ ਦਾ ਵਾਦਿਆ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਟੀਮ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚੀ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਕੀਤਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ, ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਹਮ-ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਹਨ, ਵਿਰੋਧਤਾ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਖੁਵਾਏ, ਬਿਨਾਂ ਹੱਥ ਲਾਏ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਘਰ ਜਨਮ ਦਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਅਸੀਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੋਹਤਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਸਿਆਣੇ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਫਲਾਣੇ ਸਿਆਣੇ ਨੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਅਗਲੇ ਪਿੰਡ ਜਨਮ ਦਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬੁਲਾਓ ਤੇ ਕਹੋ ਕਿ ਉਹ ਜਿਸ ਚਮਤਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ

ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਉਹ ਸਾਡੀਆਂ 23 ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਵੀ ਪੂਰੀ ਕਰਕੇ ਦਿਖਾਵੇ, ਵਿਚ ਆਪਾਂ ਸਾਰੇ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮੰਨ ਲਵਾਂਗੇ। ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਸ਼ਰਤ, ਸਾਡੀ ਮੁੱਠੀ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰੋਸੀ ਨੱਟ ਦਾ ਨੰਬਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਕੇ ਦਿਖਾਵੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦੇਵਾਂਗੇ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਚਮਤਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮੰਨਾਂਗੇ। ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛ ਲਵੋ, ਆਪਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਜਾ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਉਸ ਕੋਲ ਜਾਣ ਦਾ ਵੈਸਲਾ ਹੋਇਆ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਉਸ

ਇਕੁਝਾ (ਜਸਵੀਰ ਲਾਭੀ)-ਇਸ ਵਾਰ ਹੇਠੀਆਂ ਬਰਸਾਤਾਂ ਤੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਭਝਕਾਂ ਤੋਂ ਗਫ਼ੀਆਈ ਦੀ ਵਾਧੂ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਖੋਤਾਂ ਗਿੱਧਾ ਗਤਾ ਤਰ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਪਾਣੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਪੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ਤ ਨਹੀਂ ਲਿਖਤ ਦਿੱਤੀ ਨਹੀਂ ਪਰਿਯਾਇ ਗਿਆ, ਜੋ ਸਰਾਸਰ ਧੱਕਾ ਹੋਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਪੰਥ ਮੱਧੋਤੀ ਬੀਬੀ ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਡੱਠਲ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਰਾਹੁਲਦਿਓਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਡੱਠਲ ਮੈਂਬਰ ਆਪਾ ਇੰਡੀਆ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਕਿਸਾਨ ਸਨ ਦੇ ਨੇਨਲ ਨੇਕ ਆਰਥੀਕ ਨਿੱਟ ਨੇ ਪਗਟ ਕੀਤੀਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੱਠਲਾਂ ਤੇ ਨਾਲੇ ਗੁਰਦੇਲੀਅ ਚੰਦਨ ਕਾਰਨ ਪਿੰਡ ਭਝਕਾ ਸਿੱਧੂ ਟੁੱਟਣ ਨਾਲ ਫਸਲਾਂ ਤੇ ਨੇੜਲੇ ਘਰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਏ।ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਫੁੱਤਾਂ ਤੇ ਹੱਥ ਪ੍ਰਸ਼ਾਮਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਘਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਪਾਸੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਪਾਣੀ ਹੀ ਖੜਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਦਾ ਸੀ।ਪਾਸ ਆਪਾ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿਫ਼ ਆਪਣੇ ਚਰਚੀਆਂ ਦੀ ਹੀ ਖਰਬਾਂ ਦੇ ਚੈੱਕ ਪਾਏ ਹਨ।ਡੱਠਲ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਆਪਾ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੱਧਪਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।ਪਿੰਡ ਭਝਕਾ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦੇਲ ਸਿੰਘ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੀਤ ਹਰੀ ਕੌਰੀ ਗਿਰਨਾਨਾਂ ਦੀ ਸਮੂਹ ਨੇੜਲੇ ਤੇ ਗਫ਼ੀਆਈਟੀ ਵਾਲੇ ਰਾਹ ਤੇ ਸਥਿਤ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਿਰਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਮੁਆਫ਼ਜਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।ਰਾਹੁਲਦਿਓਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਮੀਡੀਆ ਸਲਾਕਾਰਾ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿੰਡ ਭਝਕਾ ਦੀ ਪੰਥਾਇਤ, ਨੰਬਰਦਾਰ, ਪਟਵਾਰੀ ਗਰਨਥੀਤੀ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪਿੰਡ ਰੱਤਾ ਖੋਤਾ ਦੇ ਪਟਵਾਰੀ ਨਿਲੋਨ ਖੋਤੀਬਾਤੀ ਸਬੰਧਤ ਮਹਿਮਨਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਸਾਡੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਆਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਆਫ਼ਜਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।ਆਪੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਜ਼ਾ ਪਤਫਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤੇ ਸਹੀ ਗਿਰਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਮੁਆਫ਼ਜਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

